

paahvilende Forsørgelsespligt gjøre det formentlig uafviselig nødvendigt, at en vis Kontrol opretholdes, og en saa ubegrænset Vandrefrihed er heller ikke kjendt i andre Lande. Tælen kan kun være om at lade de nu bestaaende Regler undergaa de Forandringer, der ere en Følge af de næsten i alle Retninger forandrede Forhold, men iøvrigt at bibeholde den Kontrol, som Politihensyn og det ovenfor nævnte Hensyn til Kommunerne kræve, og som under de nuværende Forhold kan anses for gennemførlig.

Medens Tilsynet efter den nugældende Ordning væsentlig kun angaar Haandværksvende, men da ogsaa i omtrent lige Grad fremmede og her hjemmehørende (jfr. Fedn. 1828 § 13), er der efter Regeringens Foræning Grund til paa den ene Side at lægge Vægt paa, om den Arbejdssøgende er hjemmehørende her o: er forsørgelsesberettiget her i Riget, eller om han i denne Forstand er fremmed, saaledes at Tilsynsbestemmelserne kun bibeholdes for de sidstnævnte, men da ogsaa paa den anden Side saavidt muligt udvides til alle fremmede Arbejdere.

Den nuværende Lovgivning paalægger i det væsentlige følgende Indskrænkninger: at enhver Haandværksvend for at kunne søge Erhverv ved Reiser maa være forsynet med Vandrebog, at Vandrebogen kan nægtes, naar der er Tvivl, om den Paagældende vil kunne ernære sig, at den Vandrende slet ikke maa søge Erhverv paa Landet, at han kun maa bevæge sig ad en vis Route fra Kjøbstad til Kjøbstad og skal have Bogen viseret i hver Kjøbstad, og at han paa ethvert Sted, hvor han med ovennævnte Indskrænkninger kan søge Erhverv, uden Politiets særlige Tilladelse, kun kan forblive 24 Timer, hvis han ikke forinden har fundet Arbejde. Under en fremtidig Ordning af disse Forhold vil der imidlertid, især naar alle Arbejdssøgende inddrages under Kontrollen, formentlig ikke blive Tale om, enten at kunne nægte en Indlænding Reisetilladelse eller at kunne holde de indenlandste Arbejdssøgende borte fra Landet eller at kunne begrænse den Tid, hvort en indenlandst Arbejdssøger vil forblive i en Jurisdiktion for at søge Arbejde. Men naar dette forholder sig saa,

og der ikke kan være Spørgsmaal om at opretholde disse Eiendommeligheder ved den nuværende Vandrebog ligeoverfor Indlændinge, saa flyder det formentlig heraf, at der overhovedet ikke kan være Tale om at paalægge Indlændinge, o: Personer, der have Forsørgelsesret her i Landet, at være forsynet med Vandrebog, hvilket vilde være ensdydigt med overfor en enkelt Klasse af Indlændinge at opretholde en Forpligtelse, der falder sammen med Forpligtelsen til at være forsynet med indenlandst Rejsepas. Ministeriet antager, at det er almindelig erkjendt, at Fordelene ved et saadant i ingen Henseende veier op imod Ulemperne, at Retssikkerheden næsten Intet vinder i Henseende til at forhindre Løsgænger og Betleri eller lettes i sin Op-gave at opspore og forfølge Forbrydelser, men at der skabes en Række af formelle Overtrædelser, hvis Forfølgning fortrædiger haade Publikum og Myndighederne, og en besværlig Kontrol, der lægger Beslag paa Kræfter, som bedre kunde benyttes paa anden Maade i Retssikkerhedens Interesse.

Der kan efter Ministeriets Foræning saameget mindre være Grund til at beholde Forpligtelsen til at føre Vandrebog, som det vil være vanffeligt at paase dennes Overholdelse, naar den ikke længere paahviler en enkelt bestemt begrænset Klasse af Reisende, men alle Arbejdssøgende, og saaledes ikke knytter sig til et objektivt, udvortes let kjendeligt Kriterium; der vil for den, som unddrager sig Forpligtelsen til at føre Vandrebog, ikke savnes Undskyldningsgrunde, som næsten aldrig kunne forkastes; og særlig vanffeligt vil Overholdelsen blive paa Landet, naar det tilstedes at søge Arbejde der, idet det her vilde blive Sognefogderne, til hvem Kontrollen maatte være overladt.

De Betænkeligheder, som endnu kunde have ved at hæve Forpligtelsen for indenlandste Arbejdssøgende til at være forsynede med Vandrebog, synes at maatte bortfalde, naar Hensyn tages dels til den Anmeldelsespligt som foreslaas paalagt enhver, som modtager Reisende i Logi for Betaling (§ 20), dels til de øvrige Midler, der ere anviste Politimyndigheden til at føre Tilsyn med saadanne Per-